

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 14.11.2006
COM(2006) 693 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS
RÉSZÉRE**

**a közösségi statisztikák terén az adatszolgáltatói terhek csökkentéséről, az
egyszerűsítésről és prioritások kitűzéséről**

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RÉSZÉRE

a közösségi statisztikák terén az adatszolgáltatói terhek csökkentéséről, az egyszerűsítésről és prioritások kitűzéséről

1. BEVEZETÉS

A 2005 márciusi „Jobb szabályozás a növekedés és a munkahelyteremtés területén” című bizottsági közlemény (COM(2005) 97) az egyszerűsítést az EU prioritásaként határozta meg. Ez az Európai Parlament és a Tanács azon igényére adott válasz, hogy EU joganyaga egyszerűsödjön és minőségben javuljon. Teljes mértékig illeszkedik a lisszaboni növekedési és foglalkoztatási stratégia célkitűzéseinek felülvizsgálatába. Az EU jobb szabályozásra irányuló politikájának célja, hogy jobban szerkessze meg a jogszabályokat, hogy így még inkább hasznára legyen a polgároknak, az arányosság és a szubszidiaritás elvével összhangban minimalizálja a költségeket és csökkentse a vállalkozások – különösen a kis- és középvállalkozások (kkv) – adminisztratív terheit.

A különféle politikai testületek valamennyi (helyi, nemzeti és európai) szinten egy ideje már a hivatalos nemzeti és közösségi statisztikák előállításának terén is az előírások egyszerűsítését kívánják. Az üzleti szövetségek szintén ismételten hangsúlyozták, hogy szeretnék, ha könnyebbé válnának a statisztikai adatszolgáltatók terhei.

A Bizottság (Eurostat) teljes mértékig tudatában van ennek a vitának és mérlegeli, hogy a közösségi statisztikákból eredő költségek és terhek szempontjából hogyan tud legjobban segíteni a probléma könnyítésében. A Bizottság 2005. május 25-én elfogadta az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a nemzeti és közösségi statisztikai hivatalok függetlenségéről, integritásáról és elszámoltathatóságáról szóló közleményt¹, amelyet az Ecofin Tanács 2005. június 7-én üdvözölt. Ez a Bizottság részéről egy ajánlást is tartalmazott a tagállamoknak, hogy biztosítsa a megfelelést a statisztikai programbizottság által 2005. február 24-én egyhangúlag elfogadott európai statisztika gyakorlati kódexében található 15 elvnek. Az adatszolgáltatói terhek témájával a kódex számos elve foglalkozik.

Ezenkívül a Bizottság a Közösség lisszaboni programjának végrehajtása – A szabályozási környezet egyszerűsítésére irányuló stratégiáról szóló, 2005. október 25-i, az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz intézett közleményében² újra hivatkozott a statisztikák terén történő egyszerűsítés igényére. Konkrétabban az ehhez a közleményhez csatolt, 2005–2008-ig terjedő egyszerűsítést célzó gördülő program egyértelműen tartalmazza a vállalkozások szerkezeti statisztikáit és az Intrastat-statisztikákat.

A 2005. november 8-i tanácsi következtetések is elismerték, hogy a statisztika és az adatgyűjtés csökkentése különös figyelmet érdemel, különös tekintettel a kkv-k különleges igényeire és korlátozott forrásaira.

---

¹ COM(2005) 217.

² COM(2005) 535.

Közösségi szinten az adatszolgáltatói terhek csökkentésére és az egyszerűsítésre irányuló célkitűzés azzal az erőfeszítéssel párosul, hogy továbbra is jó minőségű statisztikákat lehessen szolgáltatni. A jobb szabályozásra irányuló kezdeményezés keretében különös figyelmet fordítanak a politikai intézkedések hatását számszerűsítő információk iránti igényre. Az intézkedések jelenleg négy pilléren nyugszanak: a statisztikáról szóló, már elfogadott vagy még előkészület alatt álló közösségi jogszabályok átvizsgálása eseti alapon; az információtechnológiai (IT) tendenciák kiaknázása; az európai aggregátumok – nemzeti mutatókkal szembeni – növekvő fontosságából adódó lehetőségek megragadása; valamint a statisztikai felmérések helyettesítésére szolgáló közigazgatási adatforrások által kínált teljes potenciál kiaknázása. Ezeket az intézkedéseket azonban tovább kell fejleszteni. Ez a közlemény ezért a vállalkozásokra nehezedő statisztikai terhek további csökkentéséért stratégiai megközelítést állapít meg, amely két fő irányt tűz ki a cselekvéseknek: **egyszerűsítés** és **prioritások kitűzése**. Mindkettőt egy **javított tervezési folyamat** fogja támogatni, szorosabb együttműködésben a tagállamokkal.

Ezt a közleményt „Az Európai Unió belüli jobb szabályozás stratégiai felülvizsgálata” című közleménnyel együtt mutatják be, mint annak kézzelfogható példáját, hogyan kívánja a Bizottság kötelezettségvállalásait valóra váltani.

2. EGYSZERŰSÍTÉS

A vállalkozások válaszadói terhei két összetevő kombinálásával csökkenthetők: először is – prioritást élvező kiválasztott területeken – a statisztikai követelmények egyszerűsítésével, másodsor pedig a statisztikai kötelezettségek teljesítését megkönnyítő statisztikai eszközök és módszerek támogatásával.

2.1. Az egyszerűsítés prioritást élvező területei

Számos, korábban már egyszerűsítésre javasolt területen zajlanak intézkedések, és ezeket rövidesen még tovább fogják fejleszteni.

2.1.1. *Intrastat*

Egész fennállása során (1993-tól) folyamatos erőfeszítések irányultak a tagállamok közötti árukereskedelemhez kötődő közösségi statisztikai adatgyűjtési rendszer (Intrastat) révén a vállalkozásokra nehezedő terhek csökkentésére. Nagyszámú vállalkozás mentesítésére küszöböt határoztak meg, csökkent a nomenklátúra-osztályok száma, néhány adat szabadon választható lett és összetett termékek esetében egyszerűsített beszámolókat vezettek be.

Az ezekhez hasonló egyszerűsítések folytatódni fognak, és rövid időn belül az Intrastat terheinek további csökkenését fogják magukkal vonni. Közép- vagy hosszú távon viszont nem várható, hogy ez jelentős csökkenést eredményez a válaszadói terhekben. A Bizottság ezért középtávon az egysátozás adatszolgáltatási rendszerre való átállást javasolja. Jelenleg az EU tagállamai közötti kereskedelemre vonatkozó statisztikákat egy olyan rendszer segítségével állítják elő, amelyben valamennyi ország jelentést ad mind az import- mind pedig az exportforgalomról. Így tehát minden kereskedelmi mozgásról kétszer tesznek jelentést. Az egysátozás adatszolgáltatási rendszerben a forgalomra vonatkozó statisztikákat mindössze egy országban gyűjtik be.

Bár ez az Intrastat-nyilatkozatok számát több mint 50%-kal csökkenthetné (a feladói oldalon történő adatszolgáltatás esetében), az egycsatornás rendszer bevezetése semmi esetre sem lesz könnyű, hiszen az adatgyűjtés és -feldolgozás különbségei miatt még mindig nagy az eltérés a tagállamok között a kereskedelmi forgalom nyilvántartásában. Ezért alapvető, hogy az egycsatornás adatszolgáltatást bizonyos idő alatt fokozatosan vezessék be, és hogy azt az elfogadható adatminőség szavatolásához szükséges intézkedések kísérjék. Ebből a célból a Bizottság átfogó elemzést fog készíteni az egycsatornás adatszolgáltatás bevezetésének hatásáról. Tanulmányozni fogják az adatminőség fenntartásához szükséges intézkedéseket is. Ezenkívül a tagállamokat arra fogják ösztönözni, hogy nemzeti szinten is hasonló tanulmányokat készítsenek. Ez a két tanulmánytípus világos ajánlásokat fog eredményezni ahhoz, hogyan valósuljon meg az egycsatornás rendszer az Eurostat és a tagállamok közötti szoros együttműködéssel.

Az egycsatornás adatszolgáltatási rendszer elfogadása előtt számos kérdésre választ kell találni, többek között meg kell határozni az alapvető adatállományt, harmonizálni kell az adatgyűjtő- és -feldolgozó-rendszereket, illetve ki kell cserélni az adatokat a tagállamok között. További témákat is meg kell vizsgálni: hogyan használhatók fel jobban a közigazgatási adatok, hogyan csökkenthetők a téves besorolások és hogyan kezelendők az adatok bizalmasságával kapcsolatos ügyek.

Mindezen és más témák tagállamokkal történő megvitatására részletes cselekvési terv készül.

- **A Bizottság kettős megközelítést fog javasolni: rövid távon a hagyományos módszerekkel való további egyszerűsítést, amelyet az Intrastat 2010-ben hatályba lépő egycsatornás rendszere egészít ki.**

2.1.2. Vállalkozások szerkezeti statisztikái

2006 februárjában a Bizottság javaslatot tett a vállalkozások szerkezeti statisztikáiról (structural business statistics, a továbbiakban: SBS) szóló rendelet³ átalakítására. A javaslat célja, hogy a termelékenységi változók javítása, és a mind a szolgáltató-, mind pedig a feldolgozó-ágazatra való egyenlő kiterjesztés révén ezt a fontos statisztikát naprakészen tartsa az új politikai igényekkel összhangban. Mindezek a kérdések központi helyet foglalnak el a lisszaboni stratégiában és a belső piac megvalósításában. Mindeközben az SBS átalakításának célja, hogy minél inkább könnyítse a vállalkozások válaszadói terheit számos kötelező változó eltörlésével, más változók évenkénti helyett többévenkénti gyűjtésével és a szabadon választható változók eltörlésével. Néhány új területen regiszteradatok használatát ajánlja.

A SBS átalakítása arra is példa, milyen eszközök vehetők igénybe az egyszerűsítéshez:

- Az SBS átalakítása létrehozza annak a lehetőségét, hogy az országok azon kényszer nélkül **járuhassanak hozzá az európai összesített adatokhoz**, hogy az adatokat valamennyi részlettel együtt kelljen elküldeniük. Ez nem teljes mértékig európai megközelítés, de egy lépés annak irányába, és lényegesen csökkenti a terheket.
- **A közigazgatási adatok felhasználása** szintén csökkenteni fogja a vállalkozások terheit. Az SBS átalakítása ezt két új területen kezdi meg. Az üzleti demográfiai adatgyűjtés (új

---

³ COM(2006) 66 végleges

terület az átalakításban) kizárólag regiszteralapon fog működni, és így egyáltalán nem ró terhet a vállalkozásokra.

2.1.3. *Feldolgozott áruk termeléséről szóló statisztikák (Prodcom)*

Számos lépés történt az ipari termelés közösségi felmérésének létrehozásáról szóló rendelettel⁴ az iparra háruló terhek minimalizálása érdekében.

- 2005-ben egyszerűsítették a termékek listáját (Prodcom-lista) azoknak az osztályoknak a törlésével, amelyekből ritkán szolgáltatott adatot, vagy amelyekről a vállalkozások úgy vélték, hogy nehéz róluk adatot szolgáltatni. Az a követelmény is megszűnt, hogy a textilgyártásról negyedévenként kelljen adatot szolgáltatni.
- 2006-ban ugyancsak megszűnt az acélgyártás havi adatszolgáltatási kötelezettsége.
- Jelenleg konzultáció folyik a tagállamokkal az ipari szolgáltatások és a közbeeső termékek 2007-es listáról való törléséről.

Az intézkedések révén előálló potenciális tehercsökkenés jelentős: például az egyszerűsítés 2005-ben a Prodcom-lista osztályainak számát 5800-ról 4500-ra csökkentette, a textilgyártásra vonatkozó negyedéves jelentési követelmény pedig aránytalan terhet jelentett a válaszadóknak.

2.1.4. *Az üzleti statisztikák átalakítása*

Nem szabad az üzleti statisztikák valamennyi területét egymástól elszigeteltnek tekinteni. Számos más területről is szükség van statisztikákra, hogy a vállalkozásoktól gyűjtött adatok alapján teljes kép alakuljon ki a gazdaságról. Ráadásul a statisztikai területek között is vannak kapcsolatok. Az SBS például a nemzeti számlák egyik legfontosabb forrása. Következésképpen lehetséges, hogy még az SBS bizonyos követelményeinek törlése sem jár hatással, mert az adatokat saját nemzeti számláik igényeinek kielégítésére az országok amúgy is összegyűjtik.

A Bizottságnak meggyőződése, hogy még ennél is többre van szükség, és ezért egy az üzleti statisztikák átalakítására irányuló program kialakításán dolgozik. Ez az átalakítás számos, tagállamokat támogató intézkedést fog tartalmazni, hogy azok olyan módszereket fejlesszenek ki, amelyeknek megvan a potenciáljuk, hogy lényegesen csökkentsék a vállalkozások terheit. Ilyen módszer például a közigazgatási adatok statisztikai célú felhasználása, a statisztikai információk automatikus elektronikus továbbítása közvetlenül a vállalatok számláiról, a becslési technikák fejlesztése és harmonizálása és a mikroadat-állományok jobb integrációja, amelyek lehetővé teszik a tagállamoknak a létező információ hatékonyabb felhasználását, és így a vállalkozások terheinek csökkentését. Idén ősszel később a Bizottság javaslatot fog tenni az üzleti és kereskedelmi statisztikák modernizálására, ami a terhek csökkentésének módszereire is intézkedést fog tartalmazni. Ez a javaslat egy 2008–2013-ig tartó többéves program formáját fogja öltetni, amelyet az Eurostat és a tagállamok szoros együttműködésben valósítanak meg.

---

⁴ A Tanács 1991. december 19-i 3924/91/EGK rendelete

- **A Bizottság egy az üzleti statisztikák átalakításáról szóló program kialakításán dolgozik, amely ésszerűbb adatgyűjtési mód révén a vállalkozások terheinek csökkentésére fog irányulni.**

2.1.5. *Mezőgazdasági statisztika*

A statisztikai programbizottság 2005. február 24-én támogatta az Eurostatnak a mezőgazdasági statisztika jövőjére vonatkozó javaslatát, amely annak lényeges egyszerűsítésére és ésszerűsítésére irányul. A javaslatok jelenleg a megvalósítási szakaszban vannak:

- Számos mérleg megszűnt, és néhány egyéb nemzeti mérleg szabadon választhatóvá vált.
- Megszűnt a havi abszolút árak gyűjtése is. Az évi abszolút árak esetében megfelezték a termékek listáját. 2006-tól kezdődően a havi árindexekről áttértek a negyedévesekre.
- A következő évtizedre három helyett csak kettő időközi mezőgazdasági üzemszerkezeti felmérést terveznek.
- Felülvizsgálják az állatállomány és az állattenyésztés felmérésére vonatkozó jogszabályokat.
- A gabonákra és más növényi termékekre vonatkozó statisztikákról szóló jogszabályokat felül kell vizsgálni.
- Befejeződött az erdőgazdálkodási számlák és a környezeti számlák integrációja.
- A gyümölcsösök és a szőlőültetvények felmérési programját a két piac közös szervezésének reformjával összhangban felül fogják vizsgálni.
- 2007 vége előtt megvalósul a mezőgazdasági statisztika gyűjtésének és hitelesítésének új közös rendszere. Jelentős mértékben javítani fogja az adatok minőségét és lehetővé teszi a költségek és a válaszadói terhek csökkentését.

Ezeknek a mezőgazdasági statisztikai rendszer egyszerűsítésére és terheinek csökkentésére irányuló jelenlegi komoly erőfeszítéseknek segíteniük kell az új politikai súlypontok (vidékfejlesztés, környezet és élelmiszerbiztonság) közös agrárpolitikába való integrálódásából fakadó igényeknek való megfelelésben.

- **A Bizottság aktívan fog törekedni a mezőgazdasági statisztika európai rendszerének egyszerűsítésére és a statisztikák minőségének javítására.**

2.2. **Egyszerűsítő eszközök**

2.2.1. *Európai aggregátumok*

A politikaformálás számára az európai aggregátumok jelentőségének – a nemzeti mutatókéval szembeni – növekedése szintén lehetőséget kínál az egyszerűsítésre. A – monetáris politika számára különösen fontos – rövid távú statisztikák terén, legalábbis a legtöbb esetben, lehetőség nyílt azon tagállamok kötelezettségeinek (részletesség, időzítés, gyakoriság) csökkentésére, amelyek részese a megfelelő európai aggregátumban 1% alatti. Az Eurostat ezenkívül egy európai mintavételi terv bevezetését javasolta, amely a teljes minták

nagyságának – és így a válaszadói terheknek – tekintélyes (akár 80%-os) csökkentését is lehetővé tenné. Az SBS átalakítása arra is lehetőséget fog adni a tagállamoknak, hogy a tevékenységek felosztásának legrészletesebb szintjén csak az európai összesített adatokhoz járuljanak hozzá. Az Eurostat a folyamatos felmérések végzésének ötletét is támogatja. Ez a technika az európai aggregátumok összeállításához használt minták méretének csökkenéséhez vezetne, miközben lehetővé tenné, hogy alacsonyabb gyakorisággal állítsák elő a nemzeti mutatókat. A Bizottság továbbra is meg fogja határozni azokat a területeket, amelyeken a súlypont a nemzeti adatoktól az európai aggregátumok irányába tolódik, hogy a minták összehangolásához eszközöket és módszereket, illetve – szükség esetén – speciális európai felméréseket alakítson ki.

- **A Bizottság 2008–2012-es közösségi statisztikai programra vonatkozó javaslata egyes esetekben támogatni fogja az európai minták használatát.**

2.2.2. *Közigazgatási adatok felhasználása*

A NSI-k erőfeszítései és a válaszadói terhek magától értetődő módon csökkennek, ha a megfelelő információt nem specifikus statisztikai felmérések útján kell beszerezni, hanem más célokra nyilvántartott közigazgatási adatokból is meg lehet szerezni. Az Eurostat tudatában van, hogy számtalan ok miatt nehezebb a közigazgatási adatok harmonizálása, és így az azokból származó statisztikák összehasonlíthatóságának biztosítása. A közigazgatási adatok felhasználásánál egyszerűen mérlegelni kell egyfelől az összehasonlíthatóságot, másfelől pedig a NSI-k költségeit és a válaszadói terheket. A tagállamoknak mindig lehetőségük volt, hogy felméréseket vagy közigazgatási adatokat használjanak, vagy a kettő kombinációját. Ezenkívül maga az Eurostat is (nagy gyakoriságú) közigazgatási adatokat használ az (alacsony gyakoriságú) felmérési adatok extrapolálására. Az extrapolálásra szolgáló közigazgatási adatok rendszeres viszonyítási vagy alacsony gyakoriságú felmérésekkel történő támogatása egyértelműen olyan stratégia, amely csökkenti a válaszadók terheit és költségeit, és ezért az Eurostat ezt nem csak lehetővé teszi, hanem aktívan törekszik is rá.

- **A Bizottság 2008–2012-es közösségi statisztikai programra vonatkozó javaslata támogatni fogja a közigazgatási adatok statisztikai célú felhasználását is egyes esetekben.**

2.2.3. *Számviteli adatok felhasználása*

Az előrelépés újabb ígéretes útja a standardizált számviteli adatok közvetlen felhasználása elektronikus eszközökkel. Az adatok közvetlenül a vállalkozás számláiról származnak speciális kérdőív használata nélkül. A számviteli adatokat kisebb felmérésekkel is ki lehet egészíteni, akár csak a közigazgatási adatok esetében. A Bizottság a következőkkel fogja támogatni a tagállamokat: a jogszabályokban található meghatározásokat a számviteli standardokban találhatóéhoz igazítja, kifejleszti a szükséges elektronikus eszközöket, továbbá módszereket dolgoz ki a célzott kiegészítő felmérésekhez és a megfelelő becslési technikákhoz.

2.2.4. *Adattárház-megközelítés az üzleti statisztikákhoz*

Valamennyi mikroszintű adatállomány teljes integrálása jelentős mértékben megkönnyítené a rendelkezésre álló adatok felhasználását és újrafelhasználását. Az információt csak egyszer kellene összegyűjteni, és utána különféle felmérésekhez újra felhasználható lenne. Ez a

terheket is csökkentené, és az adatállományokat is hasznosabbá tenné. Néhány tagállam már tekintélyes fokú integrációt ért el, de még sok munkára van szükség, míg ilyen rendszerek teljes mértékben megvalósulnak. A Bizottságnak csak korlátozott mennyiségű mikroszintű adatállományhoz van hozzáférése, ami akadályozza az információ európai szintű újrafelhasználását. A számos tagállamban működő vállalkozáscsoportoknak szintén integrált adatállományokra van szükségük csoportszinten, amit bizottsági szinten kell létrehozni.

Minden ilyen rendszernek üzleti regiszterek a központjai, ezért alapvető az új üzleti regiszterekről szóló rendelet teljes végrehajtása. A Bizottság a tagállamokat is támogatni fogja az adatállományok teljes integrálásához szükséges eszközök és módszerek kifejlesztésében.

- **A Bizottság 2008–2012-es közösségi statisztikai programra vonatkozó javaslata támogatni fogja a mikroadatok hozzáférhetőségét.**
- **Az adatok hatékonyabb felhasználása érdekében az Eurostat támogatni fogja egy új folyamat kialakítását a létező mikroadatok összekapcsolására.**

2.2.5. A követelmények differenciálása

A követelményeknek az országok európai aggregátumokban betöltött súlya szerinti differenciálása jelentősen csökkenthetné a vállalkozások terheit és néhány nemzeti statisztikai hatóság költségeit, ugyanakkor az EU aggregátumok gyorsabban meg is jelenhetnek. Mindezt nagyobb mértékben kellene kihasználni.

2.2.6. Az információtechnológia (IT) és a módszertani innováció felhasználása

A vállalkozások számviteli adatainak statisztikai célú felhasználására irányuló munka (lásd 2.2.3.) további lépéseként az Eurostat a tagállamokkal az XBRL (eXtensible Business Reporting Language – kiterjeszhető vállalati jelentéstételi nyelv) elektronikus szabvány megvalósíthatóságát vizsgálja. Mivel a vállalkozások kezdik számviteli adataik továbbítására az XBRL-t használni, a statisztikai szervezeteknek képeseknek kell lenniük automatikusan az XBRL formátumú számviteli adatokból begyűjteni a statisztikákat. Ebből a célból számos nemzeti statisztikai szervezet és központi bank részvételével felállt egy munkacsoport, és megkezdődött a műszaki fejlesztés.

Az Eurostat az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) Európai Gazdasági Bizottságával is aktívan együttműködik a nyers adatok vállalkozásoktól való automatikus begyűjtéséhez használt eszközök fejlesztésében.

Az Eurostat más nemzetközi szervezetekkel együtt pénzügyileg támogatja az – ISO-szabvány státusú – SDMX (Statistical Data and Metadata eXchange – statisztikai adat- és metaadatscere) formátum fejlesztését és előmozdítását. Az XML-alapú szabvány statisztikai adatok elektronikus átvitelét teszi lehetővé a szervezetek és a felhasználók között. Az SDMX szabványok abban is segítenek, hogy a vállalkozásoknak kifizetődjék, ha információt szolgáltatnak a statisztikai hatóságoknak.

A válaszadói terhek csökkentése érdekében a módszertani kutatás is támogatásban fog részesülni. Ezt a 7. kutatási keretprogram révén fogják támogatni.

- A tagállamok 2007 első félévében megkapják a statisztikai adat- és metaadatsere formátum (Statistical Data and Metadata eXchange format, SDMX) bizonyos statisztikai területeken történő végrehajtására irányuló javaslatot.
- A 7. kutatási keretprogramon belüli, hivatalos statisztikák kutatásáról szóló első ajánlattételi felhívás 2007 elején fog megjelenni, és egyik lehetséges témaként a válaszadói terhek mérését és csökkentését is tartalmazni fogja.

3. PRIORITÁSOK KITŰZÉSE

Az egyszerűsítési folyamat másik alapvető eleme a statisztikai prioritások jobb kitűzése. A statisztikák EU-szakpolitikák szempontjából való relevanciájának és hasznosságának értékelése kritikus lépés az egyszerűsítésre kijelölt, prioritást élvező területek kiválasztása során.

3.1. Az elvek átültetése a gyakorlatba

A gyakorlati kódex vonatkozó elveivel összhangban a 2005. május 25-i közlemény a statisztikai prioritások kitűzéséhez három magas szintű vezérelvet határozott meg:

- Az első vezérelv a **felhasználói igényekre és az európai statisztikák hasznára** vonatkozik – javarészt az európai szintű politikaformálás szempontjából való relevanciájuk szerint.
- A második a tagállamoknál, a válaszadóknál és az Európai Bizottságnál a közösségi statisztikák előállításakor felmerülő **költségek értékelésére** vonatkozik.
- A harmadik kategória a hivatalos statisztika költséghatékonyágának szempontjából jelentős **„specifikus kérdések”** megvizsgálására terjed ki, ideértve a statisztikai minőség különböző összetevői – pl. a „pontosság” és az „időben rendelkezésre állás” – közötti, egymásnak ellentmondó viszonyt, valamint az alapvető európai igényekre összpontosító rugalmas jelentési kötelezettségek lehetőségeit is.

Ezen elvek alapján – a tagállamok statisztikai hatóságaival együttműködve – kifejlesztettek egy kombinált minőségi és mennyiségi módszert a költséghatékonyág értékelésére, és ezt bizonyos területeken (közlekedés és külföldi leányvállalatok statisztikái) az illetékes nemzeti hatóságokkal és a közösségi szintű statisztika-felhasználókkal együttműködésben ki is próbálták. A módszert – amelyet a más hasonló rendszerekben (pl. EU nettó költségmodell vagy néhány tagállam standard költségmodellje) már alkalmazott elvek és módszertan felhasználásával fejlesztettek ki – és a tesztek eredményeit a nemzeti statisztikai hatóságokkal együtt pozitívan értékelték.

A módszerért közösen felelősséget vállaló Bizottság (Eurostat) és tagállami nemzeti statisztikai hatóságok megállapodtak annak folyamatos fejlődésében, hogy így ériék el a legjobb egyensúlyt egyrészt az elemzések egyszerűsége és kezelhetősége, másrészt pedig a költséghatékonyági követelmények finomhangolásának részletessége és pontossága között.

3.2. A módszer gyakorlati megvalósítása

A Tanács 2005. november 8-i ajánlása szerint a módszer bele van illesztve a 2008–2012-ig tartó többéves statisztikai programról szóló, rövidesen megjelenő bizottsági javaslatba. Ez

közös eszközként fog szolgálni a politikai döntéseket támogató strukturált, rendszeres és átlátható elemzésekhez. A módszer biztosítja az illetékes nemzeti hatóságok aktív közreműködését a tagállamoknál és a válaszadóknál – az EU nettó igazgatási költségmodelljének elveivel összhangban – felmerülő, valamint a Bizottságnál megjelenő összes költség értékelésében. Szavatolja továbbá a statisztikák felhasználóinak a statisztikák hasznának – különösen az EU politikák szempontjából való relevancia és hasznosság – értékelésébe történő aktív bevonását. Ebben a tekintetben – a megosztott hatáskörrel bíró területekkel szemben – különös figyelmet kell szentelni azoknak a területeknek, ahol a Közösség hatásköre kizárólagos.

A (nemzeti és) közösségi statisztikák előállításának támogatása a vállalkozásokra – különösen a kkv-kre – eső összes adminisztratív tehernek mindössze csekély részéért felelős. Ez a teher azonban sokkal nehezebbnek érződik. A Közösség szintjén a Bizottság folytatja azoknak a módoknak a feltárását, amelyek révén hozzájárulhat az e terhek csökkentésére irányuló általános erőfeszítésekhez. Következésképp a javaslat szerint a módszert a következőkre kell folyamatosan alkalmazni:

i) új statisztikai tevékenységek, amelyeknek jelentős kihatásai vannak a válaszadók erőforrásaira, és

ii) létező statisztikai követelmények,

miáltal a statisztikai program fokozatosan kiegyensúlyozottabbá válik. Tekintettel azonban arra, hogy az európai statisztikai rendszer hálózatosan szerveződik és a szubszidiaritás elve szerint működik, ezt kizárólag a tagállamok által elvégzett jelentős beruházások árán lehet elvégezni. Nevezetesen, megbízható adatokat kell szolgáltatniuk a közösségi statisztikák előállításához közvetlenül kötődő költségekről.

- **Végrehajtása előtt költség-haszon elemzést kell végezni valamennyi olyan új statisztikai projekten, amely valószínűleg jelentős újabb terhet ró az adatszolgáltatókra, különösen a vállalkozásokra.**
- **A következő többéves statisztikai programba (2008–2012) tartozó valamennyi területen el kell végezni a költség-haszon elemzést a program befejeződése előtt.**

4. A TERVEZÉSI FOLYAMAT

A Bizottság statisztikai programjainak meghatározásához vezető folyamatot úgy igazítják ki, hogy az több, tagállamok és válaszadók költségeit csökkentő célkitűzést támogasson. A program a létező területek tervezésének felülvizsgálatát is tartalmazni fogja, és a felhasználókkal folytatott éves megbeszélések során nagyobb hangsúlyt kap a prioritások kitűzése. Ebben az összefüggésben – a Bizottság felhasználóival folytatott állandó párbeszéd mellett – külön figyelmet kap a megreformált gazdasági és szociális statisztikai információkkal foglalkozó európai tanácsadó bizottság (European Advisory Committee on Statistical Information in the Economic and Social Spheres, CEIES) bevonása⁵. Ez a Tanácsot, az Európai Parlamentet és a Bizottságot úgy támogatja, hogy biztosítja, hogy a Közösség statisztikai információs politikájához kapcsolódó stratégiai célkitűzések és

---

⁵ COM(2006) 653 végleges

prioritások összehangolása során figyelembe vegyék a felhasználók igényeit és az információszolgáltatók és -előállítók által viselt költségeket.

Ezen túlmenően a tagállamokkal jelenleg a közösségi statisztikák alapvető jogi keretének (különösen a közösségi statisztikákról szóló, 1997. február 17-i 322/97/EK tanácsi rendelet⁶) felülvizsgálatáról folytatott megbeszélések lehetőséget kínálnak azoknak a módoknak a feltárására, amelyekkel az NSI-ket még szorosabban be lehet vonni a statisztikai programok tartalmának kialakításába.

- **A Bizottság 2006. november 3-án elfogadta a CEIES reformjáról szóló javaslatot.**
- **A közösségi statisztika alapvető jogi keretének felülvizsgálatakor foglalkozni fognak azokkal a módokkal, amelyek segítségével az NSI-k szorosabban bevonhatók a közösségi statisztikai programok tartalmának kialakításába.**

5. KÖVETKEZTETÉS

A hatékony gazdasági kormányzás és politikaformálás az Európai Unióban – nemzeti és közösségi szinten egyaránt – kiváló minőségű statisztikákat igényel. Ez összeegyeztethető a jobb szabályozás egésze elveinek változatlan betartásával, ideértve az egyszerűsítést is, amely a 2005-ben elindított új növekedési és foglalkoztatási partnerségnek is egyik kulcsfontosságú összetevője.

A Bizottság által ebben a közleményben bemutatott intézkedések a szabályozási és közigazgatási környezet javítására illetve az európai és nemzeti szintű versenyképesség erősítésére irányuló átfogó stratégiára is választ adnak.

A statisztika esetében a Bizottság elismeri annak szükségességét, hogy a közösségi statisztikák lépést tartsanak az új politikai igényekkel, miközben csökkennek a követelmények ott, ahol csökkenő vagy csekély politikai relevanciával bírnak. A Bizottság elkötelezett az új és már létező követelmények költséghatékonyságának a magas szintű vezérelveken alapuló rendszeres értékelése mellett. Továbbra is rendszeresen értékeli valamennyi új jogszabályjavaslat hatásait és következményeit, és az eredményekről tájékoztatják a nemzeti statisztikai intézeteket. Mindezekben a témákban a Bizottság örömmel várja a tagállamokkal és a közösségi statisztikák végfelhasználóival való együttműködést, amelyek elkötelezettsége biztosítani fogja, hogy ezen a téren megvalósíthatók legyenek ambíciói.

A követelmények és a források egyensúlyba hozására tett erőfeszítés nem egyszeri gyakorlat. Folyamatos erőfeszítésekre és egy sor eszközre van szükség, amelyeket olyan stratégiai összefüggésben kell alkalmazni, amelyben az európai statisztikai rendszer egészének nagyobb hatékonysága és hatásossága az Európai Uniót szolgáló még jobb statisztikákban nyilvánul meg. Az ebben a közleményben bemutatott intézkedések és eszközök be vannak illesztve a rövidesen megjelenő többéves közösségi stratégiai programba.

Mivel a közösségi statisztika terén a prioritások kitűzéséhez, az egyszerűsítéshez és a válaszadói terhek csökkentéséhez közös elkötelezettségre van szükség, a Bizottság felkéri az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy támogassa a javasolt intézkedést, illetve a jövőben a megvalósításra irányuló különféle kezdeményezéseket.

---

⁶ HL L 52., 1997.2.22., 1–7. o.